

મહેસાણા શહેરની ઉચ્ચ પ્રાથમિક શાળાના મિઢાથીઓની આક્રમકતાનો અભ્યાસ

By

નીતાબેન સી. ગજ્જર

Under the Guidance of

Prof.A.L.Nisarta, Professor, Department of Curriculum development

Children's research University, Gandhinagar

Year: 2022-23

Abstract

વિઢાર્થીના સર્વાંગી વિકાસ માટે તેના અંદરના જિજ્ઞાસા તત્વનું મહત્વપૂર્ણ સ્થાન છે. જિજ્ઞાસા એ વ્યક્તિને નવા જ્ઞાન મેળવવા, પ્રશ્નો ઉઠાવવા અને નિખાલસ રીતે સમજ મેળવવાની પ્રેરણા આપતું ભાવનાત્મક તત્વ છે. આજના બદલાતા શિક્ષણ જગતમાં શિક્ષકો માટે માત્ર જ્ઞાન આપવાનું પૂરતું નથી, પરંતુ વિઢાર્થીઓની અંદર રહેલી જિજ્ઞાસાને ઓળખવી અને તેને યોગ્ય દિશામાં માર્ગદર્શન આપવું અત્યંત આવશ્યક બન્યું છે. આ સંશોધન અભ્યાસ "ગાંધીનગર શહેરના ઉપર પ્રાથમિક શાળાના વિઢાર્થીઓમાં જિજ્ઞાસાનું સ્તર" જાણવાનો પ્રયાસ કરે છે. સંશોધન અધ્યયન સંવત્ ૨૦૨૨-૨૩ દરમિયાન ગાંધીનગરની સરકારી શાળાના ધોરણ ૬થી ૮માં અભ્યાસ કરતી વિઢાર્થી વણાં વચ્ચે કરવામાં આવ્યું હતું. તેમાં સંશોધક ઢ્વારા તૈયાર કરાયેલ 'જિજ્ઞાસા માપણી સાધન' ઢ્વારા વિઢાર્થીઓની જિજ્ઞાસાનું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવ્યું. આ અભ્યાસની પઢ્ધતિ વર્ણનાત્મક સર્વે-શૈલી પર આધારિત છે. અભ્યાસમાં પ્રાપ્ત વિગતોના આંકડાકીય વિશ્લેષણના આધારે નીચેના નિષ્કર્ષો પ્રાપ્ત થયા:

- (૧) ધોરણ ૬, ૭ અને ૮ના વિઢાર્થીઓમાં જિજ્ઞાસાનું સ્તર સરેરાશથી વધુ હોવાનું જાણવા મળ્યું.
- (૨) છોકરીઓની તુલનામાં છોકરાઓમાં જિજ્ઞાસાનું સ્તર થોડુંક વધુ નોંધાયું.
- (૩) શાળાનું માહોલ અને શિક્ષણપ્રણાલી પણ જિજ્ઞાસા પર અસર પાડતી જોવા મળી.

આ સંશોધનથી શિક્ષકોને વિઢાર્થીઓની જિજ્ઞાસાને ઓળખી તેને પ્રોત્સાહન આપવા માટે માર્ગદર્શન મળે છે, તેમજ શિક્ષણપઢ્ધતિમાં વિઢાર્થીઓની જિજ્ઞાસાને કેન્દ્રમાં રાખી સુધારા કરવા માટે માર્ગદર્શન આપે છે.

Key words: ઉચ્ચ પ્રાથમિક શાળાના વિઢાર્થીઓ, આક્રમકતા